

MLJEKARSTVO

Mjesečnik Stručnog udruženja mljekarskih privrednih organizacija Hrvatske

GOD. IV.

ZAGREB, KOLOVOZ 1954.

BROJ 8.

UVODNA REČ

Mesečni časopis »Mljekarstvo« izlazi u Zagrebu već četvrtu godinu u vlasništvu Stručnog udruženja mljekarskih privrednih organizacija Hrvatske — u izdanju latinicom. Mada je časopis za sada jedini ove vrste u našoj zemlji koji obrađuje praktična pitanja iz oblasti mljekarstva, on još nije dovoljno proširen. Najveći broj primeraka časopisa kupuje se u NR Hrvatskoj oko 80%, dok oko 20% odlazi u ostale narodne republike. Srazmerno najmanji broj primeraka lista prodavao se u NR Srbiji, iako je trebalo da bude obrnuto obzirom na brzi razvoj mljekarstva u toku poslednjih godina.

Teškoće u širenju časopisa u Srbiji i još nekim republikama znatnim delom dolazile su i otuda što se najširi krug čitalaca teže mogao služiti latinicom. Pored toga bila je i slaba aktivnost i malobrojno učešće saradnika iz drugih republika.

Ne može se reći da u mljekarstvu kod nas nema problema i zadataka. Njih ima manje ili više u svim republikama i gotovo kod svih mlekarar — novih i starih. Problemi i zadaci u mljekarstvu iz dana u dan sve su veći i oni rastu uporedo sa razvojem mljekarstva. Izgradnja konzumnih mlekarar, fabrika mleka u prahu, preradbenih mlekarar donela je sa sobom ozbiljne zadatke kao što su: proizvodnja, organizacija sirovinske baze, rukovanje složenim tehničkim uređajima i mašinama, upravljanje pojedinim proizvodnim procesima, rad mljekarskih laboratorija, pitanje kvaliteta mleka i mlečnih proizvoda i t. d. Pred svim tim pitanjima nalaze se manjeviše neiskusni mljekarski radnici, koji su u većini slučajeva ostavljeni sami sebi, bez dovoljno iskustva i pomoći sa strane, pa čak i bez najnužnije stručne literature.

Kod ovakvog stanja postojanje mljekarskog časopisa je neophodno potrebno. S jedne strane časopis treba da okupi sve mljekarske stručnjake i praktičare u našoj zemlji, koji svojom saradnjom i iskustvom treba da pomognu u konkretnim i praktičnim pitanjima u ovoj privrednoj grani. S druge strane, mljekarski časopis treba čitaocima da pruži pomoć u rešavanju svakodnevnih praktičnih zadataka sa kojima se susreću na svojim radnim mestima.

Časopis isto tako treba da pruži potrebnu pomoć i onim licima koja posredno ili neposredno dolaze u dodir sa proizvodnjom, preradom i prometom mleka.

Shvatajući važnost mljekarskog časopisa i njegovu ulogu u unapređenju mljekarstva, Izvršni odbor Instituta za mljekarstvo FNRJ u Beogradu na svojoj sednici od 25 januara ove godine doneo je odluku da se preporučí Stručnom udruženju mljekarskih privrednih organizacija Hrvatske u Zagrebu — proširenje redakcionog odbora i izdavanje časopisa »Mljekarstvo« ćirilicom u Beogradu.

Oba izdanja imaju potpuno isti sadržaj članaka, otštampanih onako kako su ih autori napisali. U vezi sa ovom odlukom Institut za mlekarstvo u potpunosti se sporazumeo sa Stručnim udruženjem mljekarskih privrednih organizacija Hrvatske.

Sedmim brojem započelo je izlaženje časopisa »Mlekarstvo« — izdanje ćirilicom pod upravom Instituta za mlekarstvo u Beogradu — Savska ulica 35. Institut se stara o izdanju časopisa »Mlekarstvo«, koji se štampa ćirilicom.

Uprava stručnog udruženja mljekarskih privrednih organizacija Hrvatske u Zagrebu ocenila je pravilno vrednost inicijative Instituta za mlekarstvo u Beogradu i stručnjaka iz NR Srbije, te je sa svoje strane pružila punu suradnju u tehničkim pripremama za izlaženje lista ćirilicom u Beogradu. Ovom prilikom Institut za mlekarstvo smatra svojom dužnošću da se zahvali Udruženju na ukazanoj saradnji i drugarskoj pomoći.

Nastupajući sa prvim brojem mljekarskog časopisa — ćirilicom, mi smatramo da izlazimo ususret željama i potrebama naših čitalaca. Redakcioni odbor u Beogradu umoljava saradnike da obrađuju ona pitanja koja su najvažnija i koja će najviše zainteresovati čitaoce iz dotičnih krajeva. U tom smislu očekujemo od naših saradnika i čitalaca podršku i potrebne predloge. U isto vreme pozivamo sve čitaoce, saradnike i mljekarske radnike da časopis šire kod svih kojima može korisno poslužiti. Na taj način list će još bolje ispuniti svoj zadatak i pomoći razvoju mlekarstva u našoj zemlji.

REDAKCIONI ODBOR

Benko Ivan, Ljubljana

50-GODIŠNJICA ZADRUŽNE MLJEKARE U VRHNIKI

Mlekarstvo u Sloveniji slavi ove godine dva značajna jubileja: 80-godišnjicu, otkako je došlo iz Bohinja u Tolmin švicarsko sirarstvo, i 50-godišnjicu mljekarskog zadrugarstva. Zapravo se od god. 1896. počelo osnivanjem mljekarskih zadruga. Mi slavimo 50-godišnjicu mljekarskog zadrugarstva, jer je ono pred 50 godina, t. j. oko god. 1904. doseglo prvi vidljivi uspon, koji je bio ne samo od gospodarskog nego i političkog utjecaja.

Razvoj i prve početke sirarstva u Tolminu ukratko smo opisali već u »Mlekarstvu« br. 2 god. 1953. (»Zadružna sirana u Kobaridu«). Sada ćemo ukratko opisati samo početke mljekarskog zadrugarstva, a posebno ovogodišnju jubilarnu zadružnu mljekaru u Vrhniki.

Najprije treba ustanoviti da ostale t. zv. »Sirarske družbe« društva, koje su osnivane u Bohinju i Tolminu, nisu utjecale na mlekarstvo drugih područja Slovenije. Što je pak konkretno omogućilo, da su se počele osnivati mljekarske zadruge? Navest ćemo samo najvažnije faktore:

- nova tržišta za mlijeko i mliječne proizvode,
- poboljšanje prometnih veza, a prije svega nove želj. pruge,
- napredak u proizvodnji mljekarskih strojeva i sprava,
- porast opće naobrazbe među seljacima,
- primjerna pravna osnova, t. j. zadružni zakon od 9. IV. 1873.